

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ КОМПЛЕКС
«ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОГО СИСТЕМНОГО АНАЛІЗУ»
НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»
КАФЕДРА МАТЕМАТИЧНИХ МЕТОДІВ СИСТЕМНОГО АНАЛІЗУ

Практична робота №6
з курсу “Штучний інтелект”
Варіант 8

Виконала: студентка 4 курсу
групи КА-41
Лочман Я.В.

Завдання 1 (Варіант 8)

Формалізуйте висловлювання за допомогою мови висловлювань: «Оксана залишиться, і вона або Вікторія будуть чекати»

Розв'язок:

Виокремимо всі прості висловлювання, що входять до даного складного висловлювання та позначимо їх пропозиційними змінними:

- Оксана залишиться – p ;
- Оксана буде чекати – q ;
- Вікторія буде чекати – r .

До складу даного висловлювання входять такі граматичні сполучення: «...і...», «...або...». Їм відповідають логічні сполучники «кон'юнкція» та «диз'юнкція» відповідно.

Тоді формула наведеного висловлювання набуде вигляду:

$$p \wedge (q \vee r)$$

Завдання 2 (Варіант 8)

Формалізуйте висловлювання за допомогою мови логіки предикатів: «Усі пішли за ним»

Розв'язок:

Введемо такі предикати та предметні константи:

- $P(x, y)$ – x йде за y ;
- A – предметна константа, яка означає конкретну істоту, у висловлюванні фігуруючу в зв'язці «за ним».

Наведене висловлення містить квантор загальності («усі»).

Запишемо формулу наведеного висловлювання:

$$\forall x: (P(x, A))$$

Завдання 3 (Варіант 8)

Побудуйте базу знань предметної області на основі неформального опису: «Усі діти люблять кондитерські вироби. Деякі діти віддають перевагу морозиву. Олена – дитина, але не їсть морозиво.»

Розв'язок:

Введемо такі предикати та предметні константи:

- $L(x, y)$ – x любить y ;
- $S(x)$ – x є дитиною;
- K – предметна константа, яка означає кондитерські вироби;
- M – предметна константа, яка означає морозиво;
- O – предметна константа, яка відповідає Олені;

Отримаємо базу знань:

$$\forall x: (\sim S(x) \vee L(x, K))$$

$$\exists x: (S(x) \wedge L(x, M))$$

$$S(O)$$

$$\sim L(O, M)$$

Завдання 2 (Варіант 8)

Відновити міркування у повному вигляді та визначити логічну форму міркування: «Якщо бувають сильні морози, то квіти гинуть. Квіти загинули. Отже ...»

Розв'язок:

Розглянемо силлогізми у вигляді формул тверджень:

$$p \rightarrow q$$

Якщо бувають сильні морози, то квіти гинуть.

$$q$$

Квіти загинули

Висновок $p \vee \sim p$

Морози могли бути, а могли і не бути

Доведення:

1. $|p \rightarrow q| = 1$ (Г1)
2. $|q| = 1$ (Г2)
3. $|p| = 0$ (Припущення)
 $\Rightarrow$ Наслідку немає

p	q	$p \rightarrow q$
0	1	1
1	1	1

Отже, морози як могли бути, так і могли не бути.